

Ritter Renátó

Új, környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételi kötelezettségek várnak a hitelintézetekre

Az uniós Taxonómia rendelet új közzétételi kötelezettségeket vár el a pénzügyi intézményektől európai és hazai szinten egyaránt az eddig tapasztalt adathiányok áthidalása érdekében. Ennek köszönhetően a nagyvállalatok mellett már a pénzügyi intézményeknek is számot kell majd adniuk, mennyire fenntartható működésük környezeti szempontból. A nyilvánosságra hozatali kötelezettségeket részletező kiegészítő rendelet alapján a pénzügyi intézményeknek első alkalommal 2024-ben kell nyilvánosságra hozniuk az ezzel kapcsolatos adatokat éves beszámolóikban.

A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos kutatásokat, üzleti döntéseket és befektetéseket jelentősen segítenék az adatok, statisztikák, azonban jelenleg minimális adatmennyiség érhető el a témában. Mindezt az Európai Unió is felismerte és folyamatosan dolgozik új, a pénzügyi szektort is érintő nyilvánosságra hozatali kötelezettségek kidolgozásán, amelyek segítségével felmérhető a piac környezeti hatása.

2020 júliusában lépett hatályba az uniós [Taxonómia rendelet](#), amelynek többek között a 8. cikke közzétételi kötelezettségeket ír elő olyan befektetési alapkezelők, hitelintézetek, biztosítók, viszontbiztosítók számára, akik nagy, 500 főnél többet foglalkoztató ([NFRD](#) hatálya alá eső) vállalkozásnak minősülnek. Arról, hogy tevékenységük milyen módon és mértékben kapcsolódik környezeti szempontból fenntarthatónak minősülő gazdasági tevékenységekhez, kulcsfontosságú teljesítménymutatók (továbbiakban KPI) segítségével kell információt szolgáltatniuk.

Az előírt közzétételi kötelezettségek tartalmát és megjelenítését pontosan definiálja a 2021 júliusában elfogadott, majd 2021 decemberében hatályba lépett [Disclosures Delegated Act](#), melynek egyes pontjai a rendelet 10. cikke alapján különböző időpontoktól alkalmazandók, 2022 januárja és 2026 januárja között fokozatosan bővül a rendelet alapján nyilvánosságra hozandó információk köre. E jogszabály a Taxonómia rendelet 8. cikke szerinti közzétételek tartalmát és megjelenítését határozza meg táblaképekkel, definíciókkal, leírásokkal alátámasztva. A hatálybalépésre és alkalmazásra vonatkozó részletszabályokat a Disclosure Delegated Act 10. cikke tartalmazza, meghatározva többek között az egyes intézménytípusokat érintő táblaképek első nyilvánosságra hozatali idejét. Jövőbeni szabályozói lépések megtételéig csak a [Taxonomy Complementary Climate Delegated Act](#)-ban részletezett, az éghajlatváltozás mérséklésére, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó célkitűzésekkel kapcsolatban szükséges a pénzintézetek által a kitétségek vizsgálata.

A taxonómiához való igazodásról első alkalommal 2023. év végére vonatkozóan 2024. januárja után kell információt közzétenniük a pénzügyi intézményeknek, ami megmutatja, hogy tevékenységük milyen mértékben finanszíroz fenntarthatónak minősülő tevékenységet. A hitelintézetek esetén ezt az információt összefoglaló zöldeszköz-arányt (Green Asset Ratio, továbbiakban GAR) is ekkor kell először nyilvánosságra hozniuk az intézményeknek. A fenntartható tevékenységek finanszírozására vonatkozó információk előtt már 2022 januárjától szükséges lesz az érintett intézményeknek éves nem pénzügyi kimutatásaikban közzétenniük a Taxonómia rendelet által felmérhető, Taxonómiához igazítható kitétségeiket, első alkalommal a 2021. év végi

állapotokra vonatkozóan. Ez az előbb ismertetett KPI-októl abban tér el, hogy nem azt mutatja meg, hogy egy intézmény milyen mértékben finanszíroz fenntartható tevékenységet, hanem, hogy a finanszírozott összes tevékenységét milyen mértékben képes felmérni a jelenleg hatályban lévő, korábban említett Taxonomy Complementary Climate Delegated Act alapján. Például egy olajkitermelő kút és egy napelempark is felmérhető kitétségnek számít, azonban csak a napelempark számít majd Taxonómiához igazodó kitétségnek.

A jelenleg hatályban lévő nem pénzügyi információk közzétételét szabályozó NFRD irányelvet várhatóan a Bizottság által előterjesztett [CSRD irányelv javaslat](#) módosítja majd. Ebben bővülni fog azon intézmények köre, melyekre nézve kötelező érvényű lesz a Taxonómia rendelet szerinti nyilvánosságra hozatali kötelezettség. A javaslat szerint minden 250 főnél többet foglalkoztató nagyvállalatnak, továbbá minden tőzsdén jegyzett vállalkozásnak (kivéve mikrovállalkozások) kötelező lesz a Taxonómia rendeletben foglaltakat közzétenni.

A hitelintézeteknek további nyilvánosságra hozatali kötelezettséget jelent az Európai Parlament és Tanács hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 575/2013/EU rendelet (továbbiakban CRR) 449a. cikke szerint meghatározott információk közzététele. A meghatározott közzéteendő információkat az intézményeknek a III. pilléres jelentéseikben kell szerepeltetniük.

A jelenleg hatályban lévő CRR fenntarthatósággal kapcsolatos nyilvánosságra hozatali kötelezettségei minden olyan nagyméretű intézményekre vonatkoznak, amelyek valamely tagállamnak szabályozott piacán engedélyezetten forgalmazott értékpapírokat bocsátanak ki. Itt is érdemes megemlíteni a Bizottság által 2021 októberében javasolt [új CRR rendelkezéseket](#), melyek várhatóan 2025 januárjától lesznek alkalmazandók, kiterjesztve a CRR 449a. hatályát minden CRR alá eső intézményre.

A jelenlegi szabályozás alapján először évente, majd félévente szükséges nyilvánosságra hozniuk az intézményeknek fenntarthatósággal kapcsolatos adatokat, első alkalommal 2023-ban a 2022. év végi állományi adatokra vonatkozóan. Az Európai Bankhatóság (EBA) kidolgozta a CRR 449a. cikke szerinti nyilvánosságra hozatali kötelezettségeket szabályozó [végrehajtás-technikai standard](#) végleges tervezetét (továbbiakban Final Draft ITS), amelyet 2022 januárjában fogadott el a felügyeleti tanács és megküldte a Bizottság részére.

A Bizottság jóváhagyására váró Final Draft ITS alapján az intézményeknek 3 táblázatban kvalitatív információkat kell nyilvánosságra hozniuk az ESG kockázatok kezeléséről, továbbá 10 táblakép alapján kvantitatív információkat kell közzétenniük a klímaváltozásnak való kitétségükről. Mind a Final Draft ITS, mind a Taxonómia rendelet tartalmazza a GAR-t, mint kötelező elemet, azonban a III. pilléres közzétételekben további információkat is kell majd jelenteni, mint például a fedezetként bevont ingatlanállomány energetikai jellemzőit, a világ legnagyobb szennyező vállalatai felé fennálló kitétségek értékét, valamint egy GAR-hoz hasonló mutatószámot, a banki könyv Taxonómiához való igazodási arányát (Banking Book Taxonomy Alignment Ratio, BTAR), amely már a KKV kitétségeket és NFRD alá nem eső vállalatok kitétségértékeit is tartalmazza majd. A már említett CRR módosításnál – bár minden hatálya alá eső intézményre kiterjeszti a III. pilléres jelentési kötelezettséget – az EBA külön végrehajtás-technikai standardban határozza majd meg a kisméretű és nem összetett intézményekre vonatkozó egyszerűsített közzétételi szabályokat.

Fontos megemlíteni, hogy a hitelintézeteknek nemcsak a finanszírozott vállalat Taxonómia által megkövetelt kulcsmutatóinak vizsgálatát kell elvégezniük. Ahol lehetséges, ott hitelkihelyezéskor a hitel célját is vizsgálni kell, felmérhető-e az adott hitelcél a Taxonómia és kiegészítő rendeletei alapján, vagyis fenntartható finanszírozásnak tekinthető-e a kihelyezés. Az MNB az NFRD alá nem eső vállalati kitétségek fenntarthatósági szempontból való vizsgálatát segítő egy ESG kérdőív kidolgozását készíti elő. A cél a vállalatok által jelentett fenntarthatósági információk olyan adatbázisba gyűjtése, amelyekből a pénzügyi szervezetek lekérdezhetik ezeket az adatokat, így beépíthetővé válik ez a szempont is a hitelkihelyezési folyamataikba oly módon, hogy a hitelfelvevő vállalatok számára nem eredményez további adminisztrációs terhet.

Az MNB támogatja a közzétételekhez kapcsolódó adatok előállítását. Továbbra is folyamatosan nyomon követi és kommunikálja az aktuális szabályozói fejleményeket az intézmények felé. A közzétételi kötelezettségekkel kapcsolatos további információkat a [zöldpénzügyek.hu](https://zoldpenzugyek.hu)-n megtalálható [táblázat](#) tartalmazza.

*A szerző a Magyar Nemzeti Bank Fenntartható pénzügyi elemzési osztályának munkatársa

„Szerkesztett formában megjelent Portfólió.hu portálon 2022. augusztus 23-án.”

- Személyi hatály: NFRD alá eső pénzügyi szervezetek és nem pénzügyi vállalatok
- Alkalmazandó: 2022.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2021.12.31.
- Gyakoriság: éves
- Tartalma:
  - Nem pénzügyi vállalatok: Taxonómiához igazítható
  - Pénzügyi szervezetek: Taxonómiához igazítható

Taxonómia

CRR

- Személyi hatály: nagyméretű intézmények, amelyek olyan értékpapírokat bocsátanak ki, amelyek forgalmazása valamely tagállamnak szabályozott piacán engedélyezett
- Alkalmazandó: 2022.06.28.
- Első riport vonatkozási ideje: 2022.12.31.
- Gyakoriság: az első évben éves alapon, azt követően pedig félévente kell nyilvánosságra hozni
- Tartalma: kvalitatív és kvantitatív információk a klímakitettségekről (részletesebben a linkelt táblázatban)

- Személyi hatály: NFRD alá eső pénzügyi szervezetek és nem pénzügyi vállalatok
- Alkalmazandó: 2023.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2022.12.31.
- Gyakoriság: éves
- Tartalma:
  - Nem pénzügyi vállalatok: Taxonómiához igazítható és igazodó
  - Pénzügyi szervezetek: Taxonómiához igazítható

Taxonómia

- Személyi hatály: NFRD alá eső pénzügyi szervezetek
- Alkalmazandó: 2024.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2023.12.31.
- Gyakoriság: éves
- Tartalma: pénzügyi szervezetek: Taxonómiához igazítható és igazodó (GAR)

Taxonómia

CRR

- Személyi hatály: nagyméretű intézmények, amelyek olyan értékpapírokat bocsátanak ki, amelyek forgalmazása valamely tagállamnak szabályozott piacán engedélyezett
- Alkalmazandó: 2024.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2023.12.31.
- Gyakoriság: félévente
- Tartalma: GAR

CRR

- Személyi hatály: nagyméretű intézmények, amelyek olyan értékpapírokat bocsátanak ki, amelyek forgalmazása valamely tagállamnak szabályozott piacán engedélyezett
- Alkalmazandó: 2024.06.30.
- Első riport vonatkozási ideje: 2024.06.30.
- Gyakoriság: félévente
- Tartalma: BTAR, Scope 3 kibocsátási információk

- Személyi hatály: NFRD alá eső pénzügyi szervezetek
- Alkalmazandó: 2025.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2024.12.31.
- Gyakoriság: éves
- Tartalma: pénzügyi szervezetek: Taxonómiához igazodó nem-NFRD alá tartozó befektetések DNSH kritériumának vizsgálata

Taxonómia

módosított

CRR

- Személyi hatály: Minden CRR alá tartozó intézmény
- Alkalmazandó: 2025.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2024.12.31.
- Gyakoriság: a kisméretű és nem összetett intézményeknek évente, más intézményeknek pedig félévente hozzák nyilvánosságra
- Tartalma: GAR, BTAR, Scope 3 kibocsátási információk (részletesebben a linkelt táblázatban)

- Személyi hatály: NFRD alá eső pénzügyi szervezetek
- Alkalmazandó: 2026.01.01.
- Első riport vonatkozási ideje: 2025.12.31.
- Gyakoriság: éves
- Tartalma: pénzügyi szervezetek: Taxonómiához igazodó hitelezéstől és eszközkezeléstől eltérő szolgáltatásokból származó díj- és jutalékbevételek, valamint Kereskedési könyvi portfólió Taxonómiához való igazodása

Taxonómia